

Η εφηβεία, αυτή που κουβαλάς μέσα σου

ΤΗΣ ΣΤΕΛΙΝΑΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΔΟΥ

Χρόνια μετά δεν ξέρω τι να γράψω γι' αυτό το βιβλίο. Να, τώρα το κρατάω στα χέρια μου συγκινημένη και χαζεύω το ασημί του εξώφυλλο. Ασημί! Σαν περιτύλιγμα δώρου, γιατί δώρο ήταν για μένα έτσι κι αλλιώς. Ένα παράθυρο στην εφηβεία, αυτή που πάντα κουβαλάς μέσα σου και κάτι στη ζωή δεν σ' αφήνει να την ξεχάσεις.

Ο Χόλντεν του J. D. Salinger με έμαθε να αναρωτιέμαι για θέματα πολύ σημαντικά όπως: πού πάνε οι πάπιες όταν παγώνουν οι λίμνες; Δηλαδή να αναζητώ τρόπους διαφυγής όταν πλακώνουν οι μπόρες, όταν τελειώνουν οι ιδέες και οι διέξοδοι.

Να απαντώ στα «γιατί» που με ρωτάνε ακόμη: «Τα γιατί είναι πολύ μπερδεμένη ιστορία». Όμως αυτό που κυρίως έμαθα από το βιβλίο «Ο φύλακας στη σίκαλη» είναι να αναγνωρίζω τους κάλπιδες.

Αρχικά δεν είχα προσδιορίσει με την υπέροχα εύστοχη λέξη «ΚΑΛΠΗΣ» αυτή τη μεγάλη κατηγορία ανθρώπων. Ολοκληρώνοντας την ανάγνωση του βιβλίου την πρώτη φορά -το έχω διαβάσει αρκετές μέχρι τώρα- άρχισα να παρατηρώ τους κάλπιδες, να τους προσδιορίζω. Να αναρωτιέμαι εάν κάλπηδες γίνεσαι στην πορεία της ζωής σου ή γεννιέσαι έτσι. Μετά κατάλαβα ότι πολλοί από μας έχουμε αυτό το χαρακτηριστικό της... καλπισμένης μέσα μας και στην πορεία της ζωής μας το αναπτύσσουμε, το εξελίσσουμε. Ο κάλπηδες δεν είναι ορατοί με την πρώτη ματιά. Πολλοί από τους κάλπιδες έχουν κρύψει βαθιά μέσα τους τους συγγενείς τους, τους δικούς τους ανθρώπους, τον ίδιο τους τον εαυτό. Ο κάλπηδες είναι ο άνθρωπος εμπιστοσύνης που δεν πρέπει ποτέ να εμπιστευθείς, αλλά τον εμπιστεύεσαι με όλη σου την καρδιά.

Προσπαθώντας να αναγνωρίσεις τον κάλπη άνθρωπο γίνεσαι πολλές φορές κι εσύ κάλπηδες. Λες «σας ευχαριστώ πολύ, κύριε», ενώ θέλεις να πεις «άι στο διάολο, ρε μαλάκα», και μετά προ-

J. D. Salinger

PHOTO BY LOTTE JACOB/COMMONS.WIKIMEDIA.ORG

Ο πρωταγωνιστής διηγείται αυτό που συμβαίνει κι αυτό που σκέφτεται. Κανένας εντυπωσιασμός, καμία προσπάθεια ωραιοποίησης των λέξεων ή των προθέσεων προς τον αναγνώστη. Δεν θέλει να είναι αρεστός. Το αντίθετο. Και καταφέρνει να κερδίσει το αναγνωστικό κοινό. Το βιβλίο είναι ένας ύμνος στην αυθεντικότητα της εφηβείας

σύνης. Εκφράζει το απόγειο μιας εφηβείας που νιώθει τα συναισθήματα πιο έντονα, τα χρώματα πιο ζωντανά, τον πόθο πιο ολοκληρωτικό. Μια κορύφωση του «χρόνου» των αισθημάτων πριν από την καθοδική πορεία σε μια άχρονη ισορροπία ωριμότητας.

Γι' αυτό ακόμη και τώρα ξαναγυρνάω με συγκίνηση στον έφηβο Αμερικανό Χόλντεν που λαμβάνει για δώρο πατίνια του χόκει αντί για αγωνιστικά.

Κι αν εσύ που διαβάζεις αυτές τις γραμμές αναρωτιέσαι τι κοινό μπορεί να έχει ένας Έλληνας μεσήλικας με όλα αυτά, αναρωτήσου αναγνώστη πόσες φορές απογοητεύτηκες από το λάθος «δώρο» που έλαβες, από τους κάλπιδες που γνώρισες, από τις προσμονές που ματαιώθηκαν και ματαιώνονται ακόμη.

Αλλωστε το αγαπημένο βιβλίο και ο συγγραφέας συνδέονται -νομίζω- με την περίοδο που το πρωτοδιάβασες. Τις μέρες που ακόμη ανακάλυπτες τον κόσμο, τον εαυτό σου και περπατούσες στους δρόμους κάνοντας σχέδια.

βάρεις στον καθρέφτη σου το χαμόγελο που θα συνοδεύει τις κατάλληλες λέξεις.

Σε τι αναφέρεται ο «Φύλακας στη σίκαλη»; Σε ένα εφηβίκα που ψάχνει τα πατήματά του στη ζωή. Οι κάλπιδες γύρω του τον χαρακτηρίζουν απροσάρμοστο ή προβληματικό, αλλά ο Salinger μιλά μέσα από τον ήρωά του και σου λέει την αλήθεια που βαθιά ξέρεις μέσα σου. Η ζωή είναι απλή, δεν είναι περίτεχνη. Ο έρωτας παραφυλάει στις κούνιες μιας παιδικής χαράς, στην μπάρα ενός μπαρ πριν αυτό ανοίξει, στις όχθες ενός ποταμού όταν μπαίνει η άνοιξη.

Ο πρωταγωνιστής διηγείται αυτό που του συμβαίνει κι αυτό

J. D. SALINGER

Ο φύλακας στη σίκαλη

Μετάφραση Αθηνά Δημητριάδου
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ
2020

που σκέφτεται. Κανένας εντυπωσιασμός, καμία προσπάθεια ωραιοποίησης των λέξεων ή των προθέσεων προς τον αναγνώστη. Δεν θέλει να είναι αρεστός. Το αντίθετο. Και καταφέρνει να κερδίσει το αναγνωστικό κοινό. Το βιβλίο είναι ένας ύμνος στην αυθεντικότητα της εφηβείας.

Διαβάζω ακόμη και τώρα κριτικές για το γνωστότερο έργο του διάσημου συγγραφέα. Οι περισσότερες αναφέρονται στον νεορεαλισμό και τον μοντέρνο για την εποχή του τρόπου γραφής του.

Ο «Φύλακας στη σίκαλη» ωστόσο οριοθετεί για μένα ακόμη και σήμερα την έννοια της αυθεντικότητας, της γνησιότητας και στον αντίποδα της καλπο-